

ВО ИМЕТО НА ГРАЃАНИТЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

АПЕЛАЦИОНИОТ СУД ВО БИТОЛА, во совет составен од судиите: Жаклина Доведен - претседател на совет, Никола Крстески и Виолета Костовска - членови на советот, во правната работа на тужителката Снежана Христовска од Битола против тужените Атанас Копарановски и Јован Копарановски двајцата од с.Нуже Поле Битола, на непозната адреса во Австралија, правен основ утврдување право на сопственост, вредност на предметот на спорот 40.000,00 денари, одлучувајќи по жалбата на тужените изјавена против пресудата на Основниот суд во Битола П1-99/22 од 11.01.2023 година, на седницата на советот одржана на ден 23.11.2023 година, ја донесе следната:

ПРЕСУДА

Жалбата на тужените, СЕ ОДБИВА како неоснована.

Пресудата на Основниот суд во Битола П1-99/22 од 11.01.2023 година, СЕ ПОТВРДУВА.

Барањето на тужените за да се задолжи тужителката да им надомести трошоци на постапката настанати по повод жалбата во износ од 10.530,00 денари, СЕ ОДБИВА како неосновано.

Образложение

Со пресудата на Основниот суд во Битола П1-99/22 од 11.01.2023 година, се уважува тужбеното барање.

Се утврдува дека тужителот по основ на одржувачка е сопственик и владетел на идеален дел од 370/2124 запишан на име Јован Копарановски од недвижен имот КП.бр.1098/1 м.в. Коса тумба, катастарска култура зз-н, класа 6, во површина од 10876 м2, запишан во ИЛ.бр.1692 за КО Дихово, како и на идеален дел од 1/6 запишан на име Јован Копарановски и 2/6 запишан на име Атанас Копарановски од недвижен имот КП.бр.1090 м.в. Коса тумба, катастарска култура гз зпз1, во површина од 125 м2 и катастарска култура гз зз л, класа 6, во површина од 1767 м2, запишан во ИЛ.бр.1684 за КО Дихово, па се задолжуваат тужените да му го признаат тоа право и да трпат запишување на правото на сопственост на име на тужителот, во рок од 15 дена по приемот на пресудата.

Незадоволни од ваквата пресуда, тужените преку старателот адвокат Кирил Давков од Битола изјавија навремена и доволена жалба со која ја побиваат истата поради погрешно и нецелосно утврдена фактичка состојба и погрешна примена на материјалното право и му предложија на Апелациониот суд во Битола жалбата да ја уважи и првостепената пресуда да ја преиначи на начин што ќе биде одбиено тужбеното барање во целост. Побараа трошоци на постапката за состав на жалба во износ од 10.530,00 денари.

Апелациониот суд во Битола, одлучувајќи по жалбата, ја испита првостепената пресуда, во границите на овлстувањата од член 354 став 1 од ЗПП, па по оценка на жалбата и списите на предметот најде дека:

Жалбата е неоснована.

Неосновани се жалбените наводи дека првостепениот суд сторил суштествена повреда на одредбите на постапката од член 343 став 2 точка 14 од ЗПП, бидејќи првостепената пресуда е јасна, разбирлива, содржи образложени причини за решителните факти и истата може во целост да се испита.

Првостепениот суд врз основа на изведените докази утврдил дека тужителката е сосопственик на идеален дел 141/2124 од КП.бр.1098/1, м.в Коса тумба во КО Дихово, а идеален дел од 370/2124 бил запишан на име на тужениот Јован Копарановски. Тужителката е сосопственик и на идеален дел 1/12 од КП.бр.1090 на м.в. Коса тумба во КО Дихово, а идеален дел од 1/6 од оваа парцела бил запишан на име на тужениот Јован, додека идеален дел од 2/6 на име на тужениот Атанас. Право на сосопственост имале и други лица. Тужителката ги купила идеалните делови од тужените во 2000-та година за 2.200 УСД, ги примила деловите во владение кое го имала непречено до денес. Постоенето на усниот договор и непреченото владение на тужителката било потврдено од сведокот Благоја Петровски кој присуствувал и при плаќање на парите.

Согласно со одредбата од член 124 став 4 од Законот за сопственост и други стварни права - совесниот држател на недвижна ствар, на која друг има право на сопственост, стекнува право на сопственост на таа ствар со одржувачка по истекот на време од 20 години.

Со оглед на утврдената фактичка состојба и одредбата од член 124 став 4 од ЗСДСП, првостепениот суд одлучил дека тужбеното барање е основано. Во конкретниот случај, тужителката се стекнала со владението на недвижниот имот врз основа на усмен договор за купопродажба. Тужителката ги купила идеалните делови на тужените во 2000-та година за 2.200 УСД, парите лично на рака ги дала на тужените, ги примила нивните идеални делови во владение и владението го има непречено до денес. Тужителката докажала дека е совесен држател на идеалните делови на тужените од предметниот недвижен имот. Впрочем, тужителката е владетел не само на нивните идеални делови, туку и на идеалните делови на кои таа е запишана како сосопственик и на лице место има фактичко владение врз целата КП.бр.1098/1 и врз целата КП.бр.1090 за КО Дихово. Од овие причини, првостепениот суд одлучил на начин како во изреката на побиваната пресуда.

Овој суд се согласува со одлуката на првостепениот суд за основаност на тужбеното барање, со дадените образложени причини за тоа и смета дека првостепената пресуда е правилна и законита.

Тужените во изјавената жалба наведоа дека тужителката со поднесувањето на тужбата побарала да се усвои тужбеното барање по основ на одржувачка, но за тоа не биле исполнети условите од член 124 од ЗСДСП. Покрај тоа, во петитумот на тужбата не било наведено кој и што точно побарува, односно точните парцели. Првостепениот суд го усвоил тужбеното барање прифаќајќи дека основ за стекнување право на сопственост е усмен договор за купопродажба иако постоеле недостатоци кои биле пречка за да се усвои тужбеното барање. Во случајот, со оглед дека тужените се наоѓаат на непозната адреса во странство не постоела можност да се добие исказ од нив со цел да се потврдат или негираат наводите на тужителката дека ги продале парцелите. Во жалбата се укажува дека усмениот договор според наводите на тужителката бил склучен во блиско минато, односно во 2000-та година така што договорните страни требале да склучат писмен договор за купопродажба од кој би се утврдило што е предмет на продажбата како и за која цена биле продадени деловите од парцелите.

Овој суд смета дека ваквите жалбени наводи се неосновани. Во случајот, правниот основ врз кој првостепениот суд правилно го усвоил тужбеното барање на тужителката и и утврдил право на сопственост е одржувачка, а со оглед дека биле исполнети законските услови за тоа.

Согласно со одредбата од член 124 став 4 од Законот за сопственост и други стварни права - совесниот држател на недвижна ствар, на која друг има право на сопственост, стекнува право на сопственост на таа ствар со одржувачка по истекот на време од 20 години.

Со цитираната законска одредба е пропишано дека за да се стекне право на сопственост со одржувачка на недвижна ствар на која друг има право на сопственост потребно е држателот да докаже дека истиот е совесен и дека има владение за време од 20 години.

Овој суд смета дека правилно првостепениот суд одлучил дека во конкретниот случај се утврдило дека биле исполнети законските услови предвидени со одредбата од член 124 став 4 од ЗСДСП. Од исказот на сведокот Благоја Петровски, како и од исказот на тужителката даден во повторената постапка на записник за главна расправа од 11.01.2023 година, се докажало и утврдило дека дека тужителката била совесен држател на предметниот недвижен имот од 2000-та година, кога ги купила идеалните делови на тужените за 2.200 УСД, парите лично на рака ги дала на тужените, ги примила нивните идеални делови во владение и владението го има непречено до денес. И од увидот на лице место се утврдило дека тужителката врши фактичка власт на предметниот недвижен имот, а од исказот на тужителката се утврдило дека од никој и никогаш не и било смеќавано владението.

Жалбените наводи кои се однесуваат на тоа во каква форма требало странките да склучат договор, односно дека требале да склучат писмен договор за купопродажба за по тој основ тужителката да бара утврдување право на сопственост се ирелевантни, бидејќи тужителката го докажа своето право на сопственост на предметниот недвижен имот по основ на одржувачка. Околноста пак што тужените не можеле и не биле сослушани како странки во постапката не претставува повреда на постапката затоа што согласно со одредбата од член 250 став 1 од Законот за парничната постапка - кога ќе се увери дека на странката, односно на лицето кое треба да се сослуша за странката не му се познати спорните факти, или ако сослушувањето на таа странка не е можно, судот може да одлучи да се сослуша само другата странка. Од друга страна пак, тужителката согласно со товарот за докажување пропишан со одредбата од член 205 став 1 од ЗПП го докажа своето тужбено барање со предложените и изведените докази.

Согласно со одредбата од член 160 од ЗПП, овој суд одлучуваше и го одби како неосновано барањето на тужените за да се задолжи тужителката да им надомести трошоци на постапката настанати по повод жалбата во износ од 10.530,00 денари, бидејќи не успеаја со жалбата.

Заради изнесеното, а согласно со одредбата од член 357 од ЗПП, овој суд одлучи како во изреката на оваа пресуда.

ХЧЈ/

Верно со оригиналот потврдува
Овласт. работник

Претседател на совет - судија,
Жаклина Доведен, с.р